

Lausunto

26.09.2017

Asia: VM135:00/2016 VM/2245/00.01.00.01/2016

Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeita koskeva työryhmäraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

POHJOIS-KARJALAN KÄRÄJÄOIKEUS

26.9.2017

Valtiovarainministeriölle

Lausunto ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeiden arviointia koskevasta työryhmäraportista (VM 135:00/2016; VM/2245/00.01.00.01/2016)

LAUSUNTO

Pohjois-Karjalan käräjäoikeus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Raportin lähtökohtana on, että kansalaisten viranomaisasioiden siirryttäisiin käyttämään ensisijaisesti sähköistä postilaatikkoa eli sähköistä viestinvälityspalvelua. Tavoitteena on, että postilaatikon käyttövelvoite tulisi voimaan jo vuonna 2018. Hankkeen aikataulu on erittäin haasteellinen. Raportissa onkin jo tunnistettu useita riskitekijöitä, jotka tulee ottaa asianmukaisesti

huomioon hankkeen aikataulua määriteltäessä. Aikataulua ei ole järkevää määrätä liian tiukaksi toimintojen ja lainsäädännön laadun kustannuksella.

Eri viranomaisten toimintaa säätelevä normisto on tällä hetkellä eriytynyttä ja erityislainsäädännössä on huomioitu kunkin toimialan erityispiirteet. Vaikka tämä onkin johtanut lainsäädännön monimutkaistumiseen, on näille erityisnormeille pääsääntöisesti olemassa toiminnan laadusta johtuvat perustellut syyt. Kaikkien eri viranomaisten ja asiakkaiden välisen yhteydenpidon muuttaminen yleislainsäädännöllä yhdellä kertaa samanlaiseen sähköiseen muotoon sisältää asiakkaiden oikeusturvan ja tasapuolisen kohtelun kannalta riskejä. Yleisten tuomioistuinten lainkäyttötoiminnan erityispiirteet verrattuna hallintolainkäyttöön ja muuhun viranomaistoimintaan tulee ottaa lainsäädännössä asianmukaisesti huomioon.

Lähtökohtaisesti on kannatettavaa, että kansalaisten viranomaisasiointia varten toteutetaan sähköinen postilaatikko. Oikeusturvan ja perustuslaissa turvatuun tasapuolisen kohtelun kannalta on kuitenkin tärkeää, että siirtyminen sähköiseen asiointiin viranomaisten kanssa perustuu laissa todettuun vapaaehtoisuuteen. Mahdollisuutta paperiseen asiointiin ei voida poissulkea ainakaan oikeuslaitoksen toiminnasta.

Oikeudenhoidon uudistamisohjelman mukaan vuosina 2013–2025 on tarkoitus kehittää tiedoksiantotoimintaa ja ottaa käyttöön syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentinhallintajärjestelmä (AIPA), jolla tavoitellaan koko oikeusprosessiin liittyvän aineiston käsittelyä sähköisessä muodossa. Lisäksi vireillä on summaaristen riita-asioiden keskittäminen 7.2.2017 (OM mietintöjä ja lausuntoja 12/2017). Käräjäoikeus pitää tärkeänä, että sähköistä asiointia koskevat muutokset tuomioistuinlaitoksessa kytketään AIPA-järjestelmän suunnitteluun ja käyttöönottoon, jotta vältetään tarpeettomat ristiriitaisuudet ja mahdolliset päällekkäisyydet.

Joensuussa syyskuun 26. päivänä 2017

Laamanni Tuija Turpeinen

Turpeinen Tuija
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus